

Ms 5/13 I

Arany János hivatékabál *

(11)

Közl. V. mon. 4. M. Nyelv 1916. 327-328 l.

* Arany nyelvészeti észiratai hivatékabál fölül két
egy rövid nyelvészeti cikk egy néprajzi ^{terjesztés} ~~manifesztum~~
Mint a kéző kiadválamból, hogy miért, azt megváltá-
gató Simonyi Zsigmondnak Arany Jánoshoz 1888.
nov. 10-én írt levele. Hozzátartozik a Slávk. Krak. Uj-
számara kézőn írt levele is, és az 1877-től való,
mely Szarvas Gubernát a levélben említett nyilat-
kozata a Magyar nyelvön 1877. évi folyamlatban jelent
meg (555. l.). - A káinatanácsa vonatkozó följeg-
zés azerit idékes, mert a táncos Arany költőiség
is leírja Toldi herceglében, XII. évi, 109. sz. versszak.
Simonyi levele így köt. Igaz hírtelen képviselő Uj-
Uj mint a Slávk. Krak. Uj-
számaban, ezrebe járva, hogy a dicőültnel a
Nyelvörbe szánt apróságai közül kéző annak
idejét kiadallamul nálam maradt. Az egy
(a telefonról) azerit nem jelent meg, mert Szarvas
épen akkor írt róla egy cikket, melyben ellene nyí-
latkozott a szó lefontításánál; a miért meg
azerit, mert nem volt benne semmi néprajzi
szóval, de mint a kéző idékes is káin edlme, ha
Kimagyarázat
a Slávk. Krak. Uj-
számaban. Minden esetre köztudott, hogy

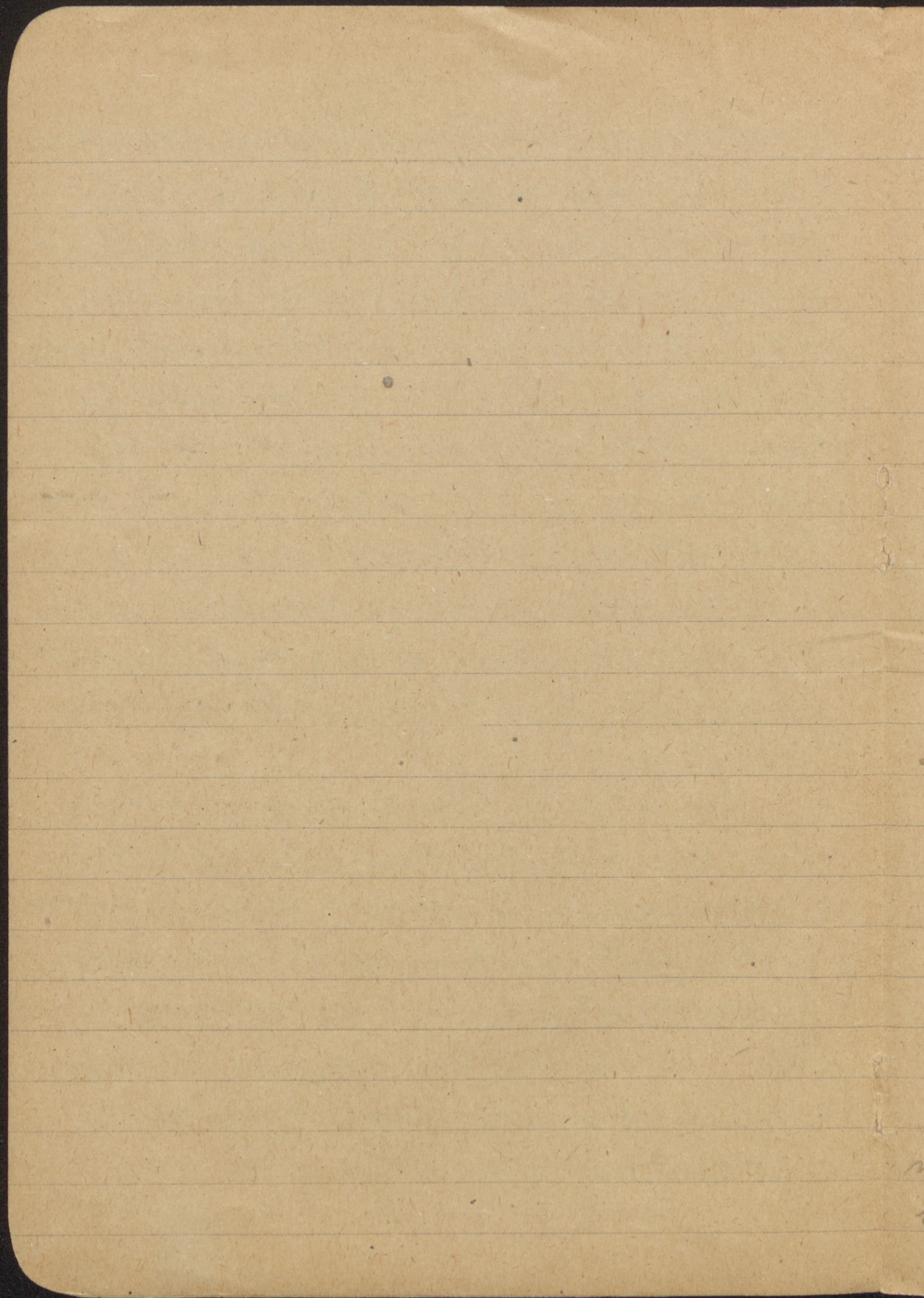
terkollan, hogs ^{mine} (ide) medikellei vika küedien.

Maribel Kitiño hirtelisel, igai hiva Si-
monei Injmanid.

I.

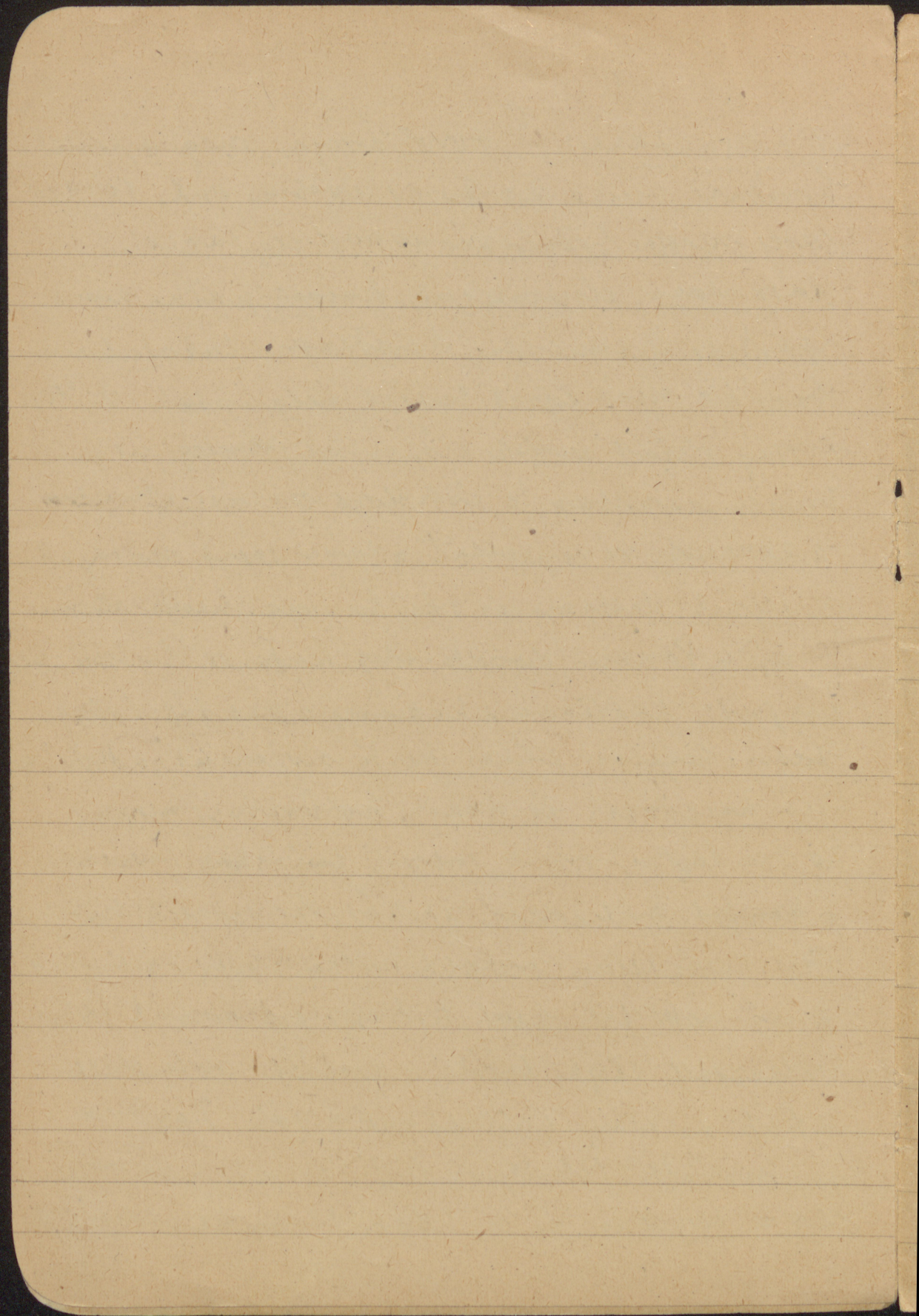
Telephos. Ez új találmány most is a keresztvár
 alatt. A Vasárnapi Újság „Beszélő távirtda”
 nevet adott neki, a mi képtelenség, mert nem ír.
 Mivel másképen próbált magyarosítani.
 Spánik - tan' Sepopaink - a telescopot „messer-
 latónat” nevezte el. Vagyis köznép ma is így
 hívja. De az értelemnek más szóra volt
 szüksége, mely a Feturobot képe és hason-
 képeivel látna legyen derentve, így lett a
távíró. Vajon véletlenül a magyar nyelv
 szelleme ellen, ha a telephos magyar nevéül
 a messzehalló, a népnél is ^{szóval} „érthető” szót
 fogadtuk el?

(Most olvasson, hogy az Ellenőr messzeszóls
 = nek nevezte el. Nem rossz, de a messzehalló
 jobb hangzású is, jobban is kifejezi a dolgot.
 A messzelátó is jobb, mint ha messzenézés
 nevéül volna el, mert messze nézni lehet.
 ha nem lát is az ember így messze szó ki,
 is, fődolog az, hogy meg is hallja valaki. Sa
messzehalló éppen ezt fejezi ki.)

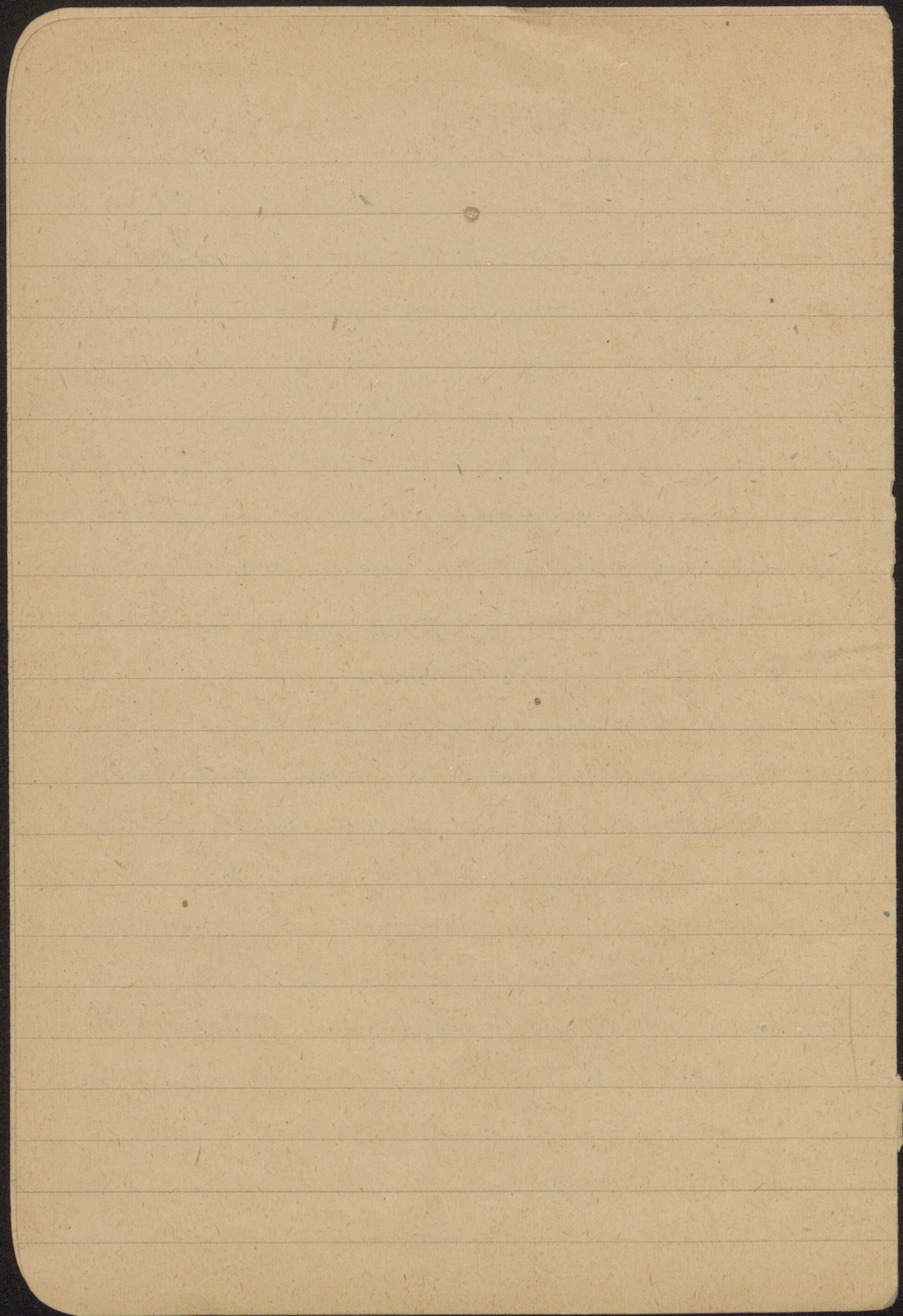
II.

A párnatánc. E sorok írása, még gyermek-
korában, mi a 20-30-as évekbe esik, köztársasági
korszak magyarságának és most egy táncot,
párnatánc elnevezéssel, holott párná nem is
szóvalt benne elő. Rendkívül labortáncol-
ban, ha már egész táncot megüzentek, voltaképp
sőt még inkább inkább elő, mint jelenleg is
világunkban a cotillont szórás. Mintán
a zenészek rákántották a tánc saját nő táját,
melynek dallama és rhythmusa némi alakos-
-ság, a Yankee doodle-éhez hasonló lejtésű, és
egy férfi, kiállván a köztérre s kendőt lobog-
tatva kezében, járni kezd s szemmel a körben
ülő hazatérőre is nékőn hordozva, s magán,
körben lejtve, végre egynek lábakkal teríté
a kendőt, ráteríteli, s a nő, ki mintén kötelez
vél-teríté delai, megcsókolja. Erre - kendőt
a nő vette fel, és lejtve, egy másik férfi
válaszolt, eleje teríté a kendőt, ráteríteli,
a férfi színtén s elcuppant a csók. Így törté,
még minden jelenlegi férfi is nő nem veszt
tül a táncban is csókban. Hogy az elbárá-

lottal erőteljesen helyőre vagy fogtattal
láncot, arra már nem emlékszem. De az már
allos sasok is mindig igazítalm, hogy a ~~szék~~
széplendő bizonyosan párna volt eredetileg,
arról minden e tánc még az úri rendnél
divok. Így alarban is magos táncokat hítkem.
Most jövök rá, hogy nem egress a szembe-
tánc
(contre dans) egy fajánál, mely nyugatról
Ereket hoztunk, éppen úgy, mint a már
francia-negres. Egy 1721-i angol „táncz-
mestér” („The Dancing Master”) egy írja le szabályait.

Anderson tánc vagy a párnataánc. E
táncot egress szék (fejt meg nő) lendi, 2
párnát néve keresbe, Eönnllyel a terem,
a zenei Vallam végén megállva, énkhli:
„Már ez a tánc felalal”; néve a zenei
(szóval v. dallal) felül: „Közzem, Kérem, ne
miatt?” Fejt: „Mert Anderson ~~Jack~~ Johannes
nem akar eljönni.” Zene: „El kell nézi jönni,
Bizony el fog jönni, Bár aranya, meg nem,
Meg kell annak lenni.” Ekkor a fejt leterem
párnát egy nő elé, és rákerül, a fejt meg-

eröleji, ezt dalolva: "Hozak ítek, hozak, ^{Anderegn}
 Johanna!" Most feláté a nő, vesse a párnát, tan-
 orvulnak eger, ezt dalolva: "Trinkum - Kranpums
 Era szép kancu egyede! Jánjút el meg egyede, Egi
 rei, ismét egyede; Eljárjút meg egyede." Erre
 a nő megáll s rábent mint fentebb: "Már ez
 a táncz feladat." Zene: "Hozak ítek, ^{Anderegn} Johanna!"
 26. Bevezetőben a rövid letér dal, most a nő
 valamilyen fejtől el kezd a párnát s dalolva:
 "Hozak ítek, ^{Anderegn} Johanna!"
 A fejtől a párnát fölvevén, keze fogva az évi
 lejtéket, dalolva, mint előbb. Így fog, meg az
 egész tánczot be nem letér a lörbe, melynek
 közepén, ha eleget van, meg egy kicsit
 évi dalat, emel közepére egy fejtől
 kezelet s párnát red. Most a párnát az
 első fejtől el letér (Ez a tánczot megletetett),
 az első nő dalolva: "Már ez a táncz" 26, a
 a kiltömbözéssel, hogy "elfőnni" helyek azt nem
 "jól; eluenni" is "Hozak ítek" helyek:
 "Ítek veled" s így egyenint monneszi, a
 hogy bejötték. Be- is kyonvetellon minden
 nő megéri vol minden fejtől a lörben is
 minden fejtől minden nő.

